

Cele mai mari dosare de corupție din anii '90

adevarul.ro/news/eveniment/cele-mai-maridosare-coruptie-anii-90-1_55c35a24f5eaafab2c4ec4f6/index.html

Sorin
Ghica

Invalid
Date

Libertatea cucerită de români în 1989 a venit "la pachet" cu haosul și corupția generalizată. După 1990, românii au cunoscut "pe viu" jocurile piramidale, falimentele bancare și fondurile de investiții care au "zburat" apoi peste mari și țări. Toate acestea, cu sprijinul nemijlocit al unor reprezentanți ai statului. În "tranziție", cum a fost denumită acea perioadă, mulți au profitat de naivitatea românilor, speculând dorința de îmbogățire rapidă. Astfel, cele mai mari scandaluri de corupție din acea perioadă au fost în domeniul bancar.

Cele mai mari dosare de corupție din anii '90. Dosarul Motorola

„Afacerea Motorola” a fost inițiată imediat după Revoluție, în 1990. La acel moment, Ministerul Apărării Naționale a cumpărat echipamente de comunicații prin intermediul a patru firme intermediare și a plătit șase milioane de dolari. Dacă erau cumpărate direct de la producător, echipamentele ar fi costat de zece ori mai puțin, adică doar 600.000 de dolari.

În acest dosar au fost inculpați generalul Victor Athanasie Stănculescu, fost ministru al Apărării, Petre Sinescu, fost director IPO Tulcea, Ștefan Simion Năsui, director Ageximco, Ion Afendulis, director Alfa Bit, col. (r) Ștefan Gheorghe, Col (r) Emil Vladoiu, lt.col. (r) Marian Badea, gen. (r) Gheorghe Anton - între timp decedat , gen.(r) Neculai Matei și fostul ministru al Agriculturii Ioan Tipu. După ani de tergiversări, judecătorii au clasat procesul din cauza prescrierii faptelor.

Cele mai mari dosare de corupție din anii '90. Dosarul Caritas

Afacerea Caritas a fost prima escrocherie românească cu adânci ramificații de corupție. În 1991, Ioan Stoica, un

contabil obscur din Făgăraș, a pus la cale prima mare escrocherie de după Revoluție – afacerea Caritas – un joc piramidal în care le promitea deponenților că, după trei luni, vor câștiga de opt ori suma investită. Mii de români mergeau zi de zi spre Cluj, din toate colțurile țării, și făceau cozi uriașe pentru a depune bani.

Ioan Stoica le dădea câștigul ca fiind sigur: „Cei care se înscriu la joc trebuie să renunțe la scepticism și, odată suma încasată, să continue jocul. Cu cât se înscriu mai mulți, cu atât numărul celor care câștigă este mai mare și ritmul plăților este mai rapid”, își îndemna el viitoarele victime.

Românii l-au crezut și i-au dat pe mână bani grei - Mugur Isărescu spunea, la acea vreme, că o treime din economiile populației era investită în jocul piramidal.

În octombrie 1993, plățile au încetat, iar în august 1994 Caritas și-a declarat falimentul. 300.000 de oameni au rămas pe listele de așteptare pentru 450 de milioane de dolari pe care nu mai aveau să-i mai primească niciodată. Banii au ajuns, în mare parte, în buzunarele unor politicieni, polițiști sau în ale apropiaților acestora.

Pe unii dintre politicienii, banii de la Caritas i-au propulsat în afaceri de succes. Pentru a gira această afacere, primarul de atunci al Clujului, Gheorghe Funar, alături de alte personalități, a apărut de mână cu Ioan Stoica, prezentându-l drept un salvator al portofelelor românilor.

Caritas este considerat de juriști drept cel mai mare dosar instrumentat vreodată în România (cinci tone de documente). “Părintele” Caritas a scăpat de pedeapsă, după ce procesul a fost tergiversat, intervenind prescripția faptelor.

Cele mai mari dosare de corupție din anii '90. Țigareta 1

Primul scandal de corupție de mare anvergură din România postdecembristă a fost „Țigareta 1”, izbucnit în anul 1993.

În acest caz au fost implicate 22 de persoane: Jamal Al Atm, Yaser Al Douani, Hassan Jamal Bacha, Mohamad Bakkour, Yahia Al Atm, Jamal Hammoud, Khalid Ali Sherkan, Carmen Florentina Dan, fostul comisar-șef al Gărzii Financiare, generalul în rezervă Gheorghe Florică, Ionel Petrică Tent, Gheorghe Ștefan, Marin Burada, Adrian Gherghina, Mariana Focar, Simona Antoaneta Marinescu, Lucian Păun, Cosmin Chiru, Gabriela Chiață, Mircea Nicolae Mănescu, Mohama Ali Raid, Bachour Saadeh și Livia Mocanu. Capul afacerii a fost considerat afaceristul sirian Jamal Al Atm, care însă a reușit să fugă din țară înainte de declanșarea scandalului, așa că a fost judecat în lipsă.

Potrivit rechizitoriului întocmit de procurori, în perioada 1996-1998, au fost introduse în țară, cu documente false, 24 de containere de țigări Assos, prin Portul Constanța, prejudiciul stabilit de anchetatori fiind de peste 27 de miliarde de lei vechi. Inițial, singurii arestați au fost Adrian Gherghina, Carmen Florentina Dan, Yahia Al Atm și Khalid Ali Sherkan. După un timp, s-au alăturat și ei celor judecați în stare de libertate și procesul a continuat. Rând pe rând, avocații inculpaților au cerut restituirea dosarului la Parchet pentru refacerea urmăririi penale, cauza a fost reinstrumentată de procurori și trimisă înapoi pe masa judecătorilor. Cu chiu cu vai, după ani buni de judecată, procesul a ajuns la final. Jamal al Atm a fost condamnat la nouă ani și jumătate, generalul Florică la șase ani și patru luni, iar restul au primit condamnări mai mici sau cu suspendare.

Cele mai mari dosare de corupție din anii '90. Țigareta 2

Scandalul “Țigareta 2” a izbucnit în aprilie 1998, Armata, Ministerul de Interne și serviciile secrete fiind implicate în acest scandal imens de corupție, care a ricoșat și în clasa politică.

Celebrul caz de contrabandă a avut în centru un personaj-cheie, pe fostul colonel al Servicului de Pază și Protecție (SPP) Gheorghe Trușulescu. În noaptea de 16 spre 17 aprilie 1998, un avion ucrainean civil IL-76 a aterizat pe

Aeroportul Otopeni și a fost parcat la Baza Militară. A intrat cu aprobarea comandantului acesteia, comandorul Ioan Suciu, și întâmpinat de fostul ofițer SPP Gheorghe Truțulescu, care a supravegheat descărcarea țițării.

Pe 23 aprilie 1998, o scrisoare anonimă anunța presa că avionul ar fi adus un transport de circa 4.000 de baxuri de țițări.

În urma dezvăluirilor din presă, SPP l-a destituit pe Truțulescu, iar Ministerul Apărării, pe Suciu.

În 1998, procurorii militari au trimis în judecată 19 persoane. Judecătorii au dat pedepse cuprinse între 3 și 15 ani de închisoare. Ioan Suciu a primit pedeapsa cea mai mare întrucât, fiind comandant al Aeroportului Militar Otopeni, a autorizat aterizarea aeronavelor care aduceau țițările.

După pronunțarea sentinței, Ioan Suciu a fugit. El a fost prins abia în mai 2010, în județul Prahova, după ce s-a sustras timp de nouă ani executării pedepsei. Fostul comandant al Aeroportului Militar Otopeni a fost căutat și prin Interpol ca urmare a solicitării Tribunalului Militar.

Cele mai mari dosare de corupție din anii '90. Dosarul Flota

Dosarul Flota a fost un alt scandal de corupție care a marcat perioada anilor 90'. În perioada aprilie 1991 - august 2000, România a pierdut o serie de nave maritime-mineraliere de mare capacitate în urma încheierii unor contracte derulate fraudulos între asocierea CNM Petromin SA Constanța cu grupul de firme private Torvald Klaveness Oslo din Norvegia. Fostul președinte Traian Băsescu a fost implicat în dosar ca ministru al Transporturilor.

Inițial, în acest dosar au fost cercetate 136 de persoane, 80 fiind deferite justiției, la 10 august 2004, iar pentru altele 51 procurorii separând faptele. Potrivit unei prime expertize dispuse de procurorii Parchetului Național Anticorupție (fostul PNA, actualul DNA), prin înstrăinarea a 16 nave, cei 80 de inculpați din dosar ar fi păgubit statul român cu peste 11.000 de miliarde de lei, echivalentul a 275 de milioane de euro.

O a doua expertiză contabilă, finalizată în septembrie 2007, a stabilit că prejudiciul, stabilit inițial de prima expertiză la 275 de milioane de euro, este inexistent.

Astfel infracțiunile pentru care au fost deferiți Traian Băsescu, în calitate de ministru al Transporturilor la acea vreme, și alți doi foști șefi ai acestui minister, Aurel Novac și Paul Teodoru - abuz în serviciu, fals intelectual și delapidare, au devenit lipsite de conținut juridic. Prin urmare, dosarul a fost clasat.

La sfârșitul anului trecut, procurorul general al României, Tiberiu Nițu, anunțase redeschiderea controversatului caz. La scurtă vreme însă, procurorii DNA au anunțat clasarea definitivă a dosarului, întrucât "faptele nu există".

Cele mai mari dosare de corupție din anii '90. Jaful de la Bancorex

Prăbușirea Bancorex a început în 1997, după ce Curtea de Conturi a descoperit nereguli grave: acordarea de credite cu garanții fictive unor firme sau mari companii de stat, astăzi falimentare.

Pe lista datornicilor au fost și firmele fraților Viorel și George Constantin Păunescu. Cu ajutorul celor 200 de milioane de dolari luați prin mai multe firme de la Bancorex, ei și-ar fi consturit imperiul financiar pe care îl dețin acum. Frații Păunescu ar fi primit banii în urma unor intervenții politice. Miron Mitrea este unul dintre cei 4.800 de demnitari, polițiști, sindicaliști sau procurori care ar fi primit bani preferențial.

Falimentul Bancorex înseamnă 2,4 miliarde de dolari pierduți de România, adică vreo 8% din PIB-ul de la acea vreme.

Pentru jaful de la Bancorex, procurorii au întocmit zeci de dosare penale, cele mai multe pe numele unor directori locali ai Bancorex. Printre numele sonore puse sub învinuire s-au numărat fostul președinte Răzvan Temeșan și fosta directoare a sucursalei Lipsani, Ana Capeti, filiala care a atribuit cele mai multe credite neperformante. Amândoi au fost acuzați de abuz în serviciu.

Cele mai mari dosare de corupție din anii '90. Dosarul SAFI

SAFI a fost scandalul financiar al anului 1996, în urmă căruia peste 100.000 de investitori au rămas cu ochii-n soare. SAFI Invest SA a fost societatea de administrare a Fondului Mutual al Oamenilor de Afaceri (FMOA). Fondul, înființat în 1993, a scos la vânzare certificate de investitor, pe care oamenii s-au grăbit să le cumpere, fiind tentați de faptul că li se promitea o creștere de 40% pe lună a sumei investite, în timp ce băncile acordau o dobânda de doar 5-7%.

Deși, scriptic, a înregistrat evoluții și rezultate spectaculoase în primii ani de funcționare, în anul 1996, FMOA s-a confruntat cu probleme foarte grave, determinate în principal de politicile de investiție neadecvate și de insuficientă reglementare a pieței de capital, probleme ce au culminat cu suspendarea răscumpărărilor titlurilor.

În scandalul SAFI au fost implicați mai mulți lideri ai PNL - Viorel Cataramă, George Danielescu, Radu Cojocaru, Dan Constantinescu. Viorel Cataramă a fost acuzat că, în calitate de președinte al SC SAFI Invest SA, prin lansarea unui prospect de emisiune autorizat de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare (CNVM), a ascuns situația reală a fondului și a creat prejudicii investitorilor, care erau parteneri de contract. Procurorii au dispus însă neînceperea urmăririi penale.

Singura persoană care a fost trimisă în judecată în dosarul SAFI este George Danielescu, fost președinte al Consiliului de Administrație și director general SAFI, care însă a fost achitat de instanța supremă.

Cele mai mari dosare de corupție din anii '90. Megaescrocheria Gerald

În perioada 1993 – 1994, Gerald Gorduna și Sorin Isac, la momentul acela prezentați ca fiind “doi tineri întreprinzători”, au pus pe picioare jocul “Gerald”, prin care vindeau speranțe românilor că se pot îmbogăți rapid. Rețeta a fost cea care a consacrat și escrocheria Caritas: deponenților li se promitea că după câteva luni vor încasa de șapte ori suma depusă.

La sediul Gerald, din Focșani, și-au lăsat economiile mii de români din toată țara. Astfel, aproape 400.000 persoane care au depus în conturile societății peste 20 milioane euro. Afacerea a căzut rapid, firma lui Gorduna intrând în insolvență la un an de la debutul jocului, adică prin 1994.

Primii care și-au luat banii după ce jocul a căzut au fost oamenii cu conexiuni politice sau judiciare.

Dosarul megaescrocheriei Gerald s-a soluționat abia în 2005, în faza de fond cu achitarea celor inculpaților, după ce magistrații au constatat că a intervenit prescripția răspunderii penale.

Cele mai mari dosare de corupție din anii '90. Eterna și fascinanta Românie

“Eterna și fascinanta Românie” a fost un alt scandal de corupție care a zdruncinat clasa politică. În martie 1995, între Departamentul de Informații Publice al Guvernului, reprezentat atunci de către Viorel Hrebenciuc, în calitate de secretar general al Guvernului, Mihai Ungurianu, secretar general adjunct al Guvernului, și Nicolae Dan Frunteletă, secretar de stat al Informației Publice, și firma franceză Groupe Saintonge Edition, controlată de omul de afaceri Adrian Costea, cu cetățenie română și franceză, a fost semnat un contract pentru editarea unui album foto despre România, denumit “Eterna și Fascinanta Românie”, care să fie distribuit în 144 țări cu scopul atragerii investitorilor străini. Contractul a fost sponsorizat de fosta Bancă Română de Comerț Exterior-Bancorex, cu 5,79 milioane de dolari.

Afacerea a început să fie cercetată de justiția română încă din 1997, când la Parchetul General a fost deschis Dosarul nr. 629/P/1997. Cazul a fost investigat de către procurori, cu acuzația spălării de bani, care au arătat că, după încheierea contractului de sponsorizare, firma franceză a primit în contul unei bănci străine, în avans, suma de 1,5 milioane de dolari, dar că din comanda de 97.000 exemplare nu au fost livrate decât 4.200 bucăți.

În 1999, Parchetul Curții Supreme de Justiție l-a reținut pe Răzvan Temeșan, fostul director Bancorex, sub acuzația de abuz în serviciu, și a început urmărirea penală a lui Viorel Hrebenciuc, Mihai Ungurianu și Nicolae Dan

Fruntelată, pentru abuz în serviciu și luare de mită. Temeșan a fost eliberat în ianuarie 2000, iar Hrebenciuc, Unghianu și Frunteletă au fost scoși de sub urmărire penală în decembrie 2000.